

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Akın Gürlek tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesi, Kasım 2017'den bu yana cezaevinde bulunan insan hakları savunucusu ve sivil toplum temsilcisi Osman Kavala davasında tarihi nitelikte bir ihlal kararı daha vermiştir. Mahkeme Kavala'nın devam eden tutukluluğunun ve mahkûmiyetinin hukuka aykırı olduğuna, adil yargılanma, ifade ve örgütlenme özgürlüğü haklarının ihlal edildiğine hükmetmiştir.

Kararda, Gezi yargılamasının bütünüyle adaletin açık bir inkârına dayandığı, verilen ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının insanlık dışı ve alçaltıcı muamele teşkil ettiği ve yargılama sürecinin ardında siyasi bir intikam ile hak savunucularını susturmak gibi örtülü bir amacın bulunduğu açıkça tespit edilmiştir. AIHM, Osman Kavala'nın mümkün olan en kısa sürede serbest bırakılmasına ve hakkındaki mahkûmiyet kararının kaldırılmasına hükmetmiştir.

Anayasa'nın 90. maddesinin son fıkrası uyarınca, usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası antlaşmalar kanun hükmündedir ve temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası antlaşma hükümleri esas alınır. Türkiye, kurucu üyelerinden olduğu Avrupa Konseyi'nin ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin getirdiği yükümlülükler ile kendi Anayasası gereğince AIHM kararlarını uygulamakla mükelleftir.

Bu bağlamda;

1. Osman Kavala'nın derhal serbest bırakılması ve hakkındaki mahkûmiyet kararının kaldırılması yönündeki AIHM Büyük Daire kararının uygulanması amacıyla bakanlığınız tarafından acil bir süreç başlatılacak mıdır?
2. AIHM'in ilgili kararında Gezi Davası yargılama sürecinin bütünüyle adaletin açık bir inkârı olduğunu tespit etmesi karşısında, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını zedeleyen bu yapısal eksikliklerin giderilmesi için bakanlığınızca ne tür somut adımlar atılacaktır?
3. Türkiye'nin, AIHM'in daha önce verdiği bağlayıcı kararları uygulamaması nedeniyle Avrupa Konseyi bünyesinde karşı karşıya kaldığı ihlal prosedürü ve uluslararası yaptırım riskleri göz önüne alındığında, bu son kararın da uygulanmaması durumunda Türkiye'nin uluslararası hukuki güvenirliliğinin göreceği zararı engellemek adına bir eylem planınız mevcut mudur?

4. Kararda açıkça belirtilen "hak savunucularını cezalandırma, susturma ve örtülü amaçlarla hareket etme" tespitleri doğrultusunda, hukuka aykırı kararlarda imzası bulunan ve "adaletin açık inkârına" sebebiyet veren yargı ve savcılık mensupları hakkında Hâkimler ve Savcılar Kurulu nezdinde bir inceleme veya soruşturma başlatılması düşünülmekte midir?
5. Anayasa'nın 90. maddesinin amir hükmü karşısında, iç hukuk mekanizmalarının ve mahkemelerinin AİHM kararlarını direnç göstererek uygulamaması ve Anayasal düzeni fiilen askıya alması durumunun önüne geçilmesi için bakanlığınız yasal ya da idari bir düzenleme yapmayı planlamakta mıdır?